

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.396/2020/8.

A felperes:

I.rendű felperes neve

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

(.....) pártfogó ügyvéd

Az alperes:

(alperesi bv. intézet neve)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Réfy Vilmos ügyvéd

A per tárgya:

Személyiségi jogok megsértése, sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék, 7.P.20.178/2020/20.

A fellebbezést benyújtó fél/felek:

Felperes, 7.P.20.178/2020/21.

Í T É L E T

Az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 41.920 (negyvenegyezer-kilencszázhusz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg 13.000 (tizenháromezer) Ft másodfokú eljárási költséget az alperesnek.

A felperes pártfogó ügyvédi díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes 2013. augusztus hó 2. napjától 2013. szeptember 8. napjáig töltötte büntetését a **(alperesi bv. intézet neve)** alperesi büntetés-végrehajtási intézetben.

A felperes keresete, az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését arra, hogy saját költségén a honlapján tegye 15 napra közzé, hogy 2013. augusztus 2-től 2013. szeptember 8. napjáig tartó időszakban megsértette a

testi épség, egészség, emberi méltóság terén személyiségi jogait, továbbá arra, hogy fizessen meg a részére 524.000 Ft kártérítést. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 339. §-át, 361. §-át és 84-85. §-ait jelölte meg.

- [3] Előadta, hogy fogvatartása alatt az alperes testi épséghez, egészséghez fűződő jogait, emberi méltóságát megsértette. Részletesen felsorolta, hogy fogvatartásával szükségszerűen együtt járó sérelmeken túl (az előírt 4 m² kisebb szabad mozgástér hiánya, higiéniai körülmények, rovarok, poloskák csípése, nem megfelelő világítás, illemhely nem megfelelő elkülönítése, melegvíz hiánya, nyílászárók hiányos záródása, vészcsengő hiánya, az a tény, hogy a sétaudvarukon nem lehetett leülni, nem volt fedett rész sem, valamint hogy a nem dohányzó zárkákban dohányoztak, nem felügyelték és ellenőrizték a "tiltott árut", a dohányt és jelzésre sem jártak el), valamint átszállítása kapcsán az alperes milyen magatartásokkal sértette meg személyiségi jogait [P.20.178/2020/1.; 10.].
- [4] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen anyagi jogi kifogást terjesztett elő, mely szerint a felperes követelésének bíróság előtt történő érvényesíthetősége elévült. Érvélese szerint a követelések 2013. szeptember 9. napján esedékessé váltak, mely az elévülés kezdő időpontja. A követelések 5 év alatt évülnek el, ezért a felperes perben érvényesített követelései 2018. szeptember 9. napján elévültek, melynek érvényesítése a rPtk. 321. § (1) bekezdése alapján kizárt.
- [5] Érdemi védekezésként is kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint az ügyben alkalmazandó rPtk. nem ismerte a sérelemdíj intézményét.
- [6] A felperes az elévülési kifogásra előadta, hogy az elévülés megszakadásának igazolását csak iratai alapján tudja előterjeszteni, melyek a **(bv. intézet 2. neve)** Fegyház és Börtönben találhatók. Kérelmi lapon terjesztette elő a keresetben megjelölt személyiségi jogi sérelmeit, melyeket az éppen elhelyezését elrendelő, illetve biztosító büntetés-végrehajtási intézetben adott le. Ezeket szándékában állt beszerezni és csatolni az elévülésre történő hivatkozás megdöntése céljából, azonban azokat a büntetés-végrehajtási intézetek csak az illetékes főügyészség engedélyével adhatják ki. Ennek kapcsán feljelentést is tett az ügyészségnél a büntetés-végrehajtási intézetek ellen, mert részére nem kerültek kiadásra a kérelmi lapok. Hivatkozott arra is, hogy első keresetét 2019. április 3. napján küldte meg a Kecskeméti Törvényszéknek jogi képviselő nélkül, keresetlevele azonban visszautasításra került. Előadta, hogy 2014. április 2-i szabadulása után nem terjesztett elő keresetet, igénye érvényesítése érdekében eljárást nem indított.
- Az alperes nyilatkozata szerint a felperes panaszbeadvánnyal élt a bv. intézetek parancsnokai felé, azok a bv. intézetből történő szabadulása után nem keletkezhettek, melyből következően az elévülést nem szakíthatták meg. A felperes 2013. augusztus 2-től volt fogvatartásban, már 2013. szeptember 3-án átkerült **(bv. intézet 3. neve)-re** és szabadlábra 2014. április 2. napján került. 2017. április 26. napján történt második fogvatartása és a korábbi között több, mint 3 év telt el, így a felperesnek elegendő lehetősége lett volna a keresetet, illetve a kártalanítás iránti kérelmet előterjeszteni [P.20.178/2020/6.; 16.].

Az elsőfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Indoklása szerint az elévülés megszakadásának alátámasztására szolgáló felperesi hivatkozások nem alaposak, mert a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség Bv.B.3953/2013/1-VIII. számú határozatával 2013. december 13. napján kapcsolattartás miatt előterjesztett panasz és a 2014. április 7. napján kelt Bv.864014/1-III. számú határozattal elbírált panasz egy elítélt társával szemben fennálló konfliktushelyzetből ered, melyek elutasításra kerültek. Ezek a panaszok nem álltak összefüggésben a keresetben hivatkozott okokkal (személyiségi jogot sértő alperesi magatartásokkal), ezért az elévülés megszakítására alkalmatlanok. A keresetben megjelölt jogsérelem utolsó időpontja 2014. február 13., így az abból eredő követelés szankció jellegű igény, melyre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. 2:51. § adott volna lehetőséget, ez azonban 2019. február 14. napján elévült a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján. Megjegyezte, a keresetlevélben a felperesnek elő kellett volna terjesztenie

bizonyítékait, konkrétan megjelölve tényállításainak igazolását tanú és esetleges okirati bizonyítékait, melyre nem került sor, ezért egyebekben a keresetlevelet hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve már vissza kellett volna utasítani.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [8] Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás folytatására történő utasítását kérte [Pp. 381. §]. Felülbírálati jogkörként a Pp. 369. § (1) bekezdését, másodlagosan a (3) bekezdés a) pontjának gyakorlását kérte az ítélőtáblától.
- [9] Elsődleges fellebbezésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az ítélet 8. bekezdésében megállapított 2014. február 13-i jogsérlemi időpont a Pp. 364. § (1) bekezdésében és 263. § (1) bekezdésébe ütközően került meghatározásra, mert a keresetben ilyen dátum nem szerepel, az még szabad mérlegelés keretében sem vezethető le. A jogsérlemi időpont az ügy érdemére kiható kérdés, illetőleg előkérdés, mert befolyásolja az elévülés számítását. Az elsőfokú bíróság által megállapított jogsérlemi időpont helyett 2014. április 2. napja is helyet foghat és ebben az esetben értékelésre kerülhet a Kecskeméti Törvényszéken korábban előterjesztett és P.20.512/2019. számon lajstromozott kereset is.
- [10] A hatályon kívül helyezés körében utalt a jogsérlemi időpont ítéletben meghatározott téves időpontjára, mely az ügy érdemére kiható kérdés, mert befolyásolja bizonyítás terjedelmét is. Megjegyzete, hogy a bizonyítás körében a keresetlevélben kezdeményezett indítványoknak megfelelő intézkedés nem történt. Ezen indokok alapján nem ésszerű a fentiek másodfokú eljárásban történő tisztázása.
- [11] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az ítélőtábla döntésének indokai

- [12] A fellebbezés nem alapos.
- [13] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E rendelkezésekből következően korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kért, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárás, vagy anyagi jogi szabály megsértésre hivatkozik, továbbá a felülbírálat jogkörei közül melynek, vagy melyeknek a gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól.
- [14] A felperes fellebbezésében - tartalma alapján - azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a jogsérelem időpontját illetően a tényállást tévesen állapította meg, illetve az általa megállapított tényállásból helytelen következtetésre jutott, amikor azt állapította meg, hogy jelen perben érvényesített követelése elévült.
- [15] Az ítélőtábla az iratokból megállapította, hogy a felperes keresetében a személyiségi jogsértéssel érintett időszakot 2013. augusztus 02-től 2013. szeptember 08. napja közötti időszakban jelölte meg, ebből következően az erre az időszakra előadott folyamatos jogsértések képezték az elsőfokú eljárás tárgyát. Ebből az is következik, hogy az ezen időszakban esetlegesen megvalósult személyiségi jogsérelmekkel kapcsolatos valamennyi felperesi igény megítélésére a 2013. évi CLXXVII. törvény 8. § (2) bekezdése alapján a rPtk. rendelkezései alkalmazandók, másrészt, hogy azok 2013. szeptember 09. napján legkésőbb esedékessé váltak, amely egyúttal az elévülési időpontja, kezdete is [rPtk. 326. § (1) bekezdés].
- [16] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolása [8] bekezdésében tévesen jelölte meg a jogsértés utolsó időpontjaként 2014. február 13. napját - szemben a keresetben állított időponttal és tényállással - azonban ennek az ügy érdemi elbírálására kihatása nem volt.

- [17] Mindebből következően az elsőfokú bíróság a tényállást a jogsérelmi időszakot illetően a felperes keresetével egyezően helyesen állapította meg.
- [18] Tény, hogy a felperes jelen perben történt kereset előterjesztésére (2020. január 30.) az 5 éves elévülési idő elteltét követően (2018. szeptember 09.) került sor [Ptk. 324. § (1) bekezdés].
- [19] A felperes követelésével szemben az alperes elsődleges védekezése (anyagi jogi kifogása) az volt, hogy az elévült, az elévült követelés pedig bíróság előtt nem érvényesíthető. A felperes az alperes elévülési kifogásával szemben állította, hogy a jelen perben érvényesített követelése (igénye) nem évült el, az érdemben vizsgálható. E vonatkozásban a peres felek által sem vitatottan annak bizonyítása, hogy a keresetben érvényesített igényt az elévülési időn belül terjesztette elő, a felperest terhelte.
- [20] A felperes az elsőfokú eljárásban az elévülési időt illetően - tartalma szerint - annak megszakadására és nyugvására is hivatkozott.
- [21] Ezért az ítéletábrának azt kellett vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött-e, amikor azt állapította meg a per adataiból, hogy a felperes által hivatkozott okokból az elévülési idő nem nyugodott és nem is szakadt meg, ezért a keresetben érvényesített igénye elévülés miatt a bíróság előtt nem érvényesíthető.
- [22] A felperes az elsőfokú eljárásban az elévülés megszakadásával, illetőleg nyugvásával kapcsolatos hivatkozásai az alábbiak voltak.
- [23] A felperes hivatkozott arra (12. sorszámú jegyzőkönyv), hogy a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség panaszbeadványaira hozott határozatai az elévülési időt megszakították.
- [24] Ezzel kapcsolatban az ítéletábra utal arra, hogy a rPtk. 327. § (1) bekezdése szerint - egyebek mellett - a bíróság előtti igényérvényesítés szakítja meg az elévülési időt. A kialakult gyakorlat szerint más hatóság előtti igényérvényesítés a más hatósági eljárás ideje alatt nem szakad meg, hanem nyugszik, de csak abban az esetben, ha az a bírói útnak jogszabályi előfeltétele.
- [25] Mindebből következően téves a felperes hivatkozása arra, hogy ezen ügyészégi eljárások - panaszbeadványait illetően - megszakították az elévülési időt. Az ítéletábra szerint az elévülési idő nyugvása sem állapítható meg, mert ezekben az ügyészégi eljárásokban előadott sérelmek nem álltak összefüggésben a keresetben érvényesített igényekkel (állított alperesi jogsértő magatartásokkal). Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a 2013. december 12. napján kelt Bv.B.3953/2013/1-VIII. számú határozat a felperes kapcsolattartás miatt előterjesztett panaszát, míg a 2014. április 7. napján kelt Bv.864/2014/1-III. számú határozattal elbírált panasz egy másik elítélt társával szemben fennálló konfliktushelyzet kapcsán született, azonban ezen igényekkel kapcsolatban a felperes keresetében személyiségi jogsértés iránti igényt nem érvényesített, ezért már csak ezen okból sem alkalmasak a nyugvás megállapítására.
- [26] A felperes hivatkozott arra is, hogy az elévülési időt megszakította korábban az elsőfokú bíróságnál 2019. április 3. napján előterjesztett keresete, igényérvényesítése.
- [27]ár a bíróság előtti igényérvényesítés az elévülést megszakítja, a bírói gyakorlat szerint az elévülést megszakító bírósági eljárás indulását jelentő kereset csak akkor szakítja meg az elévülési időt, ha az eljárás érdemi döntéssel zárul. Az olyan bírósági eljárás, amely nem érdemi határozattal zárul - mint jelen esetben is - az eljárás időtartama alatt legfeljebb az elévülési idő nyugvását eredményezi, mert nyilvánvalón menthető helyzetként kell értékelni az igényérvényesítés szempontjából a jogerős érdemi határozat hozatalára nem vezető bírósági eljárást is.
- [28] Az ítéletábra azonban hangsúlyozza, hogy a bíróság előtti igényérvényesítés csak akkor eredményezi az elévülés megszakítását, ha arra az elévülési időn belül kerül sor. Jelen esetben azonban a felperes keresetét már az elévülési idő elteltét (2018. szeptember 09.) követően 2019. április 3-án terjesztette elő, ezért az alkalmatlan az elévülési idő megszakítására.
- [29] A felperes arra is hivatkozott, hogy a büntetésvégrehajtási intézetben fogvatartottként menthető okból nem volt olyan helyzetben - az általa részletezett okokból -, hogy igényét az elévülési időn belül érvényesítse. Ez tartalmában az elévülés nyugvására történő hivatkozás.

- [30] Előadta továbbá azt is, hogy 2014. április 2. napján szabadult, majd 2017. április 26. napján került újra büntetés-végrehajtási intézetbe, illetve, hogy az igényérvényesítéshez szükséges iratai a váci bv. intézetben maradtak.
- [31] A rPtk. 326. § (2) bekezdése szerint, ha a követelésre jogosult követelését menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított 1 éven belül - 1 éves, vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig 3 hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból 1 évnél, illetőleg 3 hónapnál kevesebb van hátra.
- [32] Ebből következően az elévülés nyugvása csak abban az esetben hosszabbítja meg az igényérvényesítésre rendelkezésre álló időt, ha a nyugvásra okot adó körülmény az elévülési időn belül megszűnik, de oly időpontban, hogy az - perbeli esetben - 5 éves elévülési időből 1 évnél kevesebb van hátra.
- [33] A felperes által nyugvási okként megjelölt büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás - szabadulása folytán - még az elévülési időn belül (2014. január 14. - 2018. szeptember 09.) 2017. április 02. napján megszűnt, ezért az elévülési időből még több, mint 1 év rendelkezésre állott az igényérvényesítéshez. Saját előadása szerint sem tett semmit ezt követően igénye érvényesítése érdekében, pld. eljárásokat sem indított hiányzó iratai beszerzése iránt.
- [34] A fent kifejtettek alapján ezért az elévülés nyugvására való hivatkozás is alaptalan. Mindez azt is jelenti, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, annak tekintetében további bizonyítás lefolytatására nem volt szükség az elévülés nyugvása, illetőleg megszakadása körében.
- [35] Megjegyzi fentiekén túl az ítéletábra, hogy egyébiránt önmagában a büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás nem elégséges ok az elévülés nyugvásának megállapításához. A felperes saját maga adta elő, hogy a büntetés-végrehajtási intézeti tartózkodása alatt is indított - konkrétan nevesített ügyészégi eljárásokat, továbbá újabb büntetés-végrehajtási intézetbe kerülése után 2019. április 3. napján polgári peres - eljárást, ami egyúttal azt is jelenti, hogy jogainak, így pld. jelen perben érvényesített személyiségi jog iránti polgári jogi igénye érvényesítésében önmagában a büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás nem képezhet akadályt. Egyéb konkrét, a nyugvás megállapítására alapot adó körülményre, vagy okra a felperes pedig nem hivatkozott.
- [36] A fent kifejtettek miatt a tényállás további kiegészítése, sem bizonyítási eljárás lefolytatása a nem indokolt, sem az ítélet hatályon kívül helyezése a fellebbezésben hivatkozott Pp. 381. §-a szerint.
- [37] Mindebből következően az ítéletábra szerint a felperes által az elévülés megszakadása, illetőleg nyugvása körében előadott indokok nem állapíthatók meg, ezért érdemben helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor az alperes elévülési kifogására tekintettel a keresetet - annak érdemi vizsgálata nélkül - elutasította. Ez azt is jelenti, hogy a keresetben előadott személyiségi jogsértések érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor.
- [38] Az ítéletábra megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolása - az elévülési idő nyugvása, illetve megszakadása körében - hiányos volt, azonban az érdemi döntéshez szükséges adatok rendelkezésre álltak, ezért annak hatályon kívül helyezése nem volt indokolt, ezért azt helybenhagyta [Pp. 383. § (2) bekezdése, 381. §].
- [39] A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli [Pp. 101. §, 95. § (1) bekezdés].
- [40] A sikertelen fellebbezést előterjesztő felperes pártfogó ügyvédi díját az állam viseli [Pp. 101. §].
- [41] A pereszes felperes személyes költségmentessége ellenére köteles az alperes másodfokú eljárási költségeinek megfizetésére, ami a jogi képviselével kapcsolatban felmerült jogtanácsosi munkadíj összegéből áll.

Szeged, 2021. február 24.

Dr. Béri András sk. . Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró